

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת יומא

תוכן

- א. סמיכה לא מעכבא ... שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר ... לתנופה שירי מצוה.....1
- ב. פרישת שבעה ... לא מעכבא ... מתקינין ולא קתני מפרישין.....1
- ג. מה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה.....2
- ד. ועשירית האיפה.....2

דף ה.

א. סמיכה לא מעכבא ... שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר ... לתנופה שירי מצוה

כל קרבנות¹ בהמה שיקריב היחיד בין חובה בין נדבה סומך עליהן כשהן חייין, חוץ מן הבכור והמעשר והפסח, והסמיכה שירי מצוה היא, וכן התנופה² בקרבנות הטעונין תנופה שירי מצוה היא, שעיקר הכפרה בדם הוא, לפיכך אם לא סמך או לא הניף כפר ואינה מעכבת, ואף על פי כן מעלין עליו כאילו לא כפר. וי"א³ שרק בזלזל בה ועשאה כשירי מצוה כלומר שלא חשבה למצוה ולא סמך או הניף מעלין עליו כאילו לא כיפר שלא עשאה מצוה מן המובחר⁴. אבל אם שגג או נאנס ולא עשאה ולא זלזל בה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה.

ב. פרישת שבעה ... לא מעכבא ... מתקינין ולא קתני מפרישין

¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה ו, יב

² מאירי בסוגיין ובלקוטי הלכות מנחות מג. בתורת הקדשים ת. ומה שהרמב"ם לא הזכיר תנופה עיין שו"ת שואל ומשיב מהדורה תניינא חלק ד סימן נו "שהרמב"ם סמך עצמו על מ"ש בפ"ג ממעה"ק שלענין דינא לא ג"מ שהרי כיפר באמת".

³ כ"מ מרש"י כאן ד"ה שירי מצוה ובזבחים ו. וכ"כ בדעתו בשמח עולם ובימי שלמה על הרמב"ם שם יב

⁴ רש"י שם ותוד"ה שירי מצוה נזיר מו.

הַלְכַתָּא לְמִשְׁיחָא בְדֵף הַיּוֹמִי

מִסְכַּת יוֹמָא

מה שנתבאר לעיל דף ב. ששבעת ימים קודם ליום הכפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללשכתו שבמקדש, וכן מה שמפרישים כהן השורף את הפרה ללשכת האבן⁵, על אף שהיא חובה מן התורה אין הפרישה מעכבת⁶.

והכהן שמזמינם תחתיו כמו שנתבאר לעיל, אינו צריך פרישה אפילו לכתחילה.

ג. מה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה

ממנין כהן גדול הוא ראש לכל הכהנים⁷, ומושחין אותו בשמן המשחה, ומלבישין אותו בגדי כהונה גדולה שנאמר והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק וגו', ואם אין שם שמן המשחה מרבין אותו בבגדי כהונה גדולה בלבד שנאמר אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו ללבוש את הבגדים, כשם שמתרבה בשמן המשחה כך מתרבה בבגדים.

כיצד מרבין אותו בבגדים, לובש שמנה בגדים ופושטין וחוזר ולובשין למחר שבעת ימים יום אחר יום, שנאמר "שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו".

וכשם שרבוי בגדים ז' כך משיחה בשמן שבעה יום אחר יום, ואם עבד קודם שיתרבה בבגדים כל שבעה, או קודם שימשה כל שבעה עבודתו כשירה, הואיל ונתרבה או נמשה פעם אחת נעשה כהן גדול לכל דבר.

ויו"א⁸ שרק לעבודת יה"כ אינו עובר עד שיתרבה וימשה שבעה, אבל לעבודת אותן הימים בכל יום עובר בשמונה בגדים.

דף ה:

ד. ועשירית האיפה

כל כהן הבא למקדש להתחיל בעבודה צריך מקודם להביא מנחה עשירית האיפה סלת ולהקטירה בידיו, וזה נקראת מנחת חינוך כלומר שנתחנך

⁵ ערוך השולחן העתיד הלכות פרה אדומה סימן נו סעיף ד

⁶ וראיה שהרי מזמינים לו כהן אחר תחתיו שאם ישמא הכה"ג ביה"כ ישמש הוא תחתיו ביה"כ כמו שיתבאר, והרי לא הופרש ז' ימים מקודם ולא מצינו שגם הוא יופרש, אלא וודאי דאין זה לעיכובא. ערוך השולחן העתיד הלכות עבודת יום הכיפורים סימן קנח סעיף ה ועיין בלקוטי הלכות ב: בעין משפט ו שכתב שאולי לכן לא כתב הרמב"ם דין זה שסמך על מה שדייק לכתוב "ומתקנין" ולא "ומפרישין".

⁷ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ד הלכה יב יג

⁸ השגות הראב"ד שם ועיין במהר"י קורקוס שלדעתו אף הרמב"ם סובר כך וכוונת הרמב"ם שאם עבד היינו עבודה שצריך לה כ"ג דהיינו עבודת יה"כ וזהו שסיים וכתב נעשה כ"ג לכל דבר כלומר אפילו לעבודת יה"כ.

הַלְכַתָּא לְמִשְׁיחָא בְדֵף הַיּוֹמִי

מסכת יומא

לעבודה ואין הכהן⁹ עובד תחלה וכן כהן גדול אינו עובד תחלה עד שיביא באותו היום עשירית האיפה משלו, ועובד בידו כלומר שהוא עצמו יקריב את המנחה¹⁰, שנאמר זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליי' ביום המושח אותו,

ו"א¹¹ שאם עבד קודם שיביא עשירית האיפה, וכן כהן גדול שעבד בכהונה גדולה קודם שיביא עשירית האיפה, עבודתו כשירה. וי"א¹² שאחד כה"ג ואחד כהן הדיוט שעבדו עד שלא הביא עשירית האיפה משלו עבודתם פסולה.

כהן שלא עבד עדיין מימיו שמינוחו כה"ג הרי זה מביא עשירית האיפה ועובדה בידו בתחלה כשאר חינוך כהן הדיוט, ואח"כ מקריב עשירית האיפה שנייה שהיא חינוך כה"ג, ואח"כ מקריב עשירית האיפה שלישית שהיא חביתו כה"ג שהוא מקריב בכל יום כמו שיתבאר, ומעשה שלשתן שזה הוא.

⁹ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ה הלכה טז

¹⁰ קרבן העדה מסכת שקלים פרק ז הלכה ג וכן הוא בביאור לתו"כ מהח"ח פ' צו ג

¹¹ הרמב"ם שם בתוספתא סוף שקלים מפורש דעבודתם כשירה, וכן בירושלמי שקלים פ"ז (ה"ג) אומר מפורש אחד כה"ג ואחד כהן הדיוט שעבדו עד שלא הביאו עשירית האיפה שלהם עבודתן כשירה ע"ש, הרי מפורש כהרמב"ם, והתו"כ דלהלן צ"ל שנפל בו טעות והמל"מ הביא ראיה ברורה להרמב"ם ממאי דבעיא ביומא (יב, א) באירע פסול לכה"ג אחר תמיד של שחר במאי מחנכין ליה לסגן, ואי מנחת חינוך מעכב הא צריך להביא מנחת חינוך של כה"ג

¹² כך הגירסא בתו"כ פ' צו פ"ג, ולדעת הגר"א בתוספתא וירושלמי נפל טעות וגם שם צ"ל פסולה, והביא ראיה מירושלמי ריש יומא ר' יוסי ב"ר חנינא אמר עשירית האיפה ומכנסיים מעכבין, והכי משמע להדיא בש"ס דילן ביומא (ה, ב) אמר ר' יוסי בר"ה מכנסיים אין כתובין בפרשה, כשהוא אומר זה הדבר וגו' להביא המכנסיים ועשירית האיפה ע"ש, הרי דמדמי להדדי. וכן בכל מקום דכתיב זה הדבר הוי עיכוב כמבואר ביומא שם. וכן בילקוט פ' צו מביא על פסוק זה ביום המושח וגו' ר' יוחנן אמר משום ר"ש בן יהוצדק מלמד שעשירית האיפה מעכב בגדולת אהרן ובניו ע"ש. אולם עיין ערוך השולחן העתיד הלכות כלי המקדש סימן כה סעיף ז – ט' ולענין דאין ראיה כלל מזה שאמרו דעשירית האיפה מעכב, דוודאי מעכב ומ"מ עבודתו כשירה. והרי הוקשה למכנסיים, ובמחוסר בגדים עצמו פריך בזבחים (יז): מנלן דמחלל עבודה ומפיק לה מקרא דכשאיין בגדיהן עליהם הוויין כורים, וכן לשתויי יין ושלא רחויין ידיים ורגלים מצרכינן דרשות שבלא זה מחלל עבודה אף על גב דפשיטא דמעכבין, וה"ג מנחת חינוך וודאי דמעכב עבודה ואין מניחין אותו לעבוד עד שיביאנה מיהו אם עבד עבודתו כשרה, דליכא קרא על זה דמחלל עבודה. ולכן הסגן ביה"כ כשאירע אונס לכה"ג והוא צריך לשמש תחתיו לא היה מביא מנחת חינוך של כה"ג ביה"כ כמבואר מיומא (יב). ע"ש, דכיון דהעבודה כשירה אסור להביאה ביה"כ דהוי כקרבן יחיד שאינו דוחה שבת ויה"כ".